

Гуменюк Л.В.
студентки 34 групи,
інструктора з фізичного виховання
ДНЗ-ЦРД № 7
м. Бердичева,
наук. керівник: доц. Тарнавська Н.П.

Інтеграція фізичного виховання та математичного розвитку дітей дошкільного віку під час організації рухливих ігор.

Педагогічна робота з формування елементарних математичних уявлень у дітей дошкільного віку полягає у створенні відповідних умов для формування у пізнавальної активності. Це відбувається не лише на заняттях з математики, а і під час занять з фізкультури, розваг, прогулянок, фізкультурних ігор [2]. Інтегрувати рухливі ігри в навчання елементам математики необхідно тому, що засвоєння даного розділу програми є досить складним. Завдання подані в грі набувають емоційного значення для дитини, розвивають пізнавальний інтерес. На відміну від дидактичних ігор, вони водночас із здійсненням свого навчального завдання збільшують рухову активність дітей. Під час рухливих ігор діти засвоюють математичні пов'язані з орієнтуванням у просторі, закріпленням форми фігур, кількісної і порядкової лічби, часових уявлень.

Мета статті: теоретично проаналізувати та обґрунтувати інтеграцію фізичного виховання та математичного розвитку дітей дошкільного віку під час організації рухливих ігор.

Програма «Українське дошкілля» у розділі «Логіко-математичний розвиток» дітей старшого дошкільного віку доповнена завданнями з народної математики - цікавими та незвичними не тільки для дітей, але і для дорослих. Ці завдання пропонується реалізовувати також через рухову активність, рухливі ігри та вправи [1].

Протягом століть українці накопичували різноманітні знання, необхідні людині для життя. До цієї скарбниці належить і народна математика. Вивчення народної математики, ознайомлення із способами лічби, народними мірами - складова частина історії народу. З незапам'ятних часів людство за одиниці довжини використовувало розміри людського тіла. Ці мірки завжди «з нами», кожна людина могла ними користуватися за будь-яких умов та обставин. Самі назви одиниць мір нагадують нам про їхнє походження: палець, долоня, стопа, лікоть. Рухи людини (крок, розмах рук) теж були основою перших мір довжини. Вимірювання є складним видом математичної діяльності. Тому, щоб поглибити знання дітей про той чи інший спосіб вимірювання, лічби, зацікавити їх, наблизити до історії, традицій свого народу, ми використовуємо елементи народної математики в навчально-виховному процесі та в повсякденному житті.

Після того, як діти ознайомлені з вимірюваннями довжини предметів умовною міркою, варто пропонувати дітям виміряти ту саму довжину іншою міркою – народною. Це дасть змогу дітям зрозуміти залежність результату вимірювання від величини обраної міри та те, що умовною мірою можуть бути будь-які предмети, об'єкти, частини тіла.

Вимірювання - один з видів математичної діяльності. За допомогою вимірювання визначається неперервна величина: маса, об'єм, довжина. В історії розвитку людського суспільства рахунок і вимірювання були, звичайно, найпершими видами математичної діяльності, тісно пов'язаними з елементарними потребами людини і, насамперед, з визначенням площі земельних ділянок, місткості судин та ін. [8].

Умовні міри якими вчать вимірювати дошкільники.

Умовні міри вимірювання.	Загальноприйняті міри вимірювання.
Різнорозмірні ємкості – склянки, відра, ложки, пляшки.	Кілограм, літр, метр, сантиметр.
Лінійні міри – смужки паперу, мотузки, скакалки, палички, стрічки.	
Народні міри вимірювання – пальці, долоні (п'ядь), лікті, кроки, сяг – розведені руки, цаль – товщина великого пальця, жменя, кукуль, повісимо – десять жмень.	
Міри вимірювання на чашкових терезах, кубики горіхи, жолуді, олівці, дитячі гірлі.	

Під час рухливих ігор та вправ діти можуть вимірювати кроками довжину доріжки. У той же час можна полічити кількість кроків, з'ясувати в яку сторону повертає доріжка, знаходиться вона попереду дитини, або позаду. За допомогою пісочного годинника дошкільники можуть зрозуміти, скільки часу потрібно, щоб пройти цю доріжку від початку до кінця. Таким чином, через вище вказані рухові дії, діти закріплюють знання з декількох розділів ФЕМУ: ознайомлення з лічбою і кількістю, величиною, простором і часом. Правильно підібрані рухливі ігри та вправи допомагають закріпити елементарні знання з математики.

Запропоновані ігри прості в організації і не потребують значної підготовки до проведення, а тому можуть бути використані для проведення як в приміщенні, так і на прогулянці; інтегруватися з іншими видами діяльності.

Пропонуємо деякі рухливі ігри з логіко-математичним навантаженням [2]:

1. Гра-естафета «На базар по овочі та фрукти» (старша група).

Мета: удосконалити навички бігу й підлізання під дугу; розвивати логічне мислення під час проведення гри-естафети; виховувати увагу, лам'ять, організованість.

Хід гри. Дві команди гравців. У кожного гравця кошик з карткою-цифрою.

Завдання: пройти крізь перешкоди і купити відповідно цифрі кількість предметів (яблука, горіхи...) і повернутися.

2. Рухлива гра-естафета «Посади квасолю» (старша група).

Мета: удосконалити навички човникового бігу. Закріпити знання дітей з народним способом фіксування чисел (квасолинами). Розвивати логічне мислення під час проведення рухливої гри-естафети.

Хід гри. Два гравця на лінії старту. Дві миски. В кожній мисці по 12 квасолин. На відстані 2 м стоїть горщик із землею.

Завдання: Посадити на городі 4 або 5 квасолин. Дитина взявши в руки квасолину; швидко біжить на відстань двох метрів до лінії фінішу; кладе квасолину у горщик із землею; повертається назад. Виграє той хто перший виконає завдання.

3. Гра-естафета «Вага» (старша група).

Мета: метати м'ячі у горизонтальну ціль на відстань 2 м; розвивати окомір і спритність; закріпити кількісну лічбу за допомогою метода «пальцевої лічби».

Хід гри. Дві команди гравців. Кошик з ,»м'ячами-їжачками«. Кожен гравець по черзі метає м'ячі (стільки м'ячів, скільки пальців на руці). На відстані 2м. знаходиться вага (стояк до якого прикріплена палиця з двома кошиками) діти по черзі закидають м'ячі у кошики. Виграє команда, яка закинула більше м'ячів.

Завдання: Кожен гравець кидає стільки м'ячів, скільки пальців на руці.

4. Гра «Хто далі кине торбинку».

Мета: удосконалити вміння метати торбинку з піском на дальність; розвивати координацію рухів; закріпити знання з вимірювання довжини предметів умовною міркою «аршин» - стрічки.

Хід гри. Діти стоять із торбинками з піском у шерензі на лінії, накресленої на землі. За сигналом вихователя вони кидають торбинку правою рукою якнайдалі. Вихователь роздає дітям «стрічку – мірку», за допомогою якої вони вимірюють довжину.

Висновок. Вихователі ДНЗ у формуванні елементарних математичних уявлень у дітей мають застосовувати такий цікавий і корисний інструмент як рухливі ігри математичного змісту. У процесі такої інтеграції істотно зростають фізичні можливості дитини,

збільшується потреба в самостійній та фізичній активності, рухові дії стають більш усвідомленими й цілеспрямованими завдяки поєднанню з математичним аналізом. Саме в іграх дитина може практично застосувати математичні знання.

Список використаних джерел та літератури.

1. Білан О. І., Возна Л. М., Максименко О. Л., Овчаренко Л. Р., Руханська Л. С., Самсін В. Р. Програма розвитку дитини дошкільного віку "Українське дошкілля" / О. І. Білан, Л. М. Возна, О. Л. Максименко та ін. - Тернопіль: Мандрівець, 2013. - 264 с.
2. Вільчковський Е. С., Курок О. І. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку. Навчальний посібник. - Суми: ВТД "Університетська книга", 2004. - 245 с.
6. Денисенко Н. Ф. Педагогические условия активизации двигательного режима детей 5-7 лет в дошкольных учреждениях: Дис. канд. пед. наук: 13.00.01 / Киев, 1994. - 187 с.
7. Вільчковський Е. С., Денисенко Н. Ф. Організація рухового режиму дітей у дошкільних навчальних закладах: Навчально-методичний посібник. - Тернопіль: Мандрівець, 2008. - 128 с.
8. Щербакова К. Й. Теорія і методика математичного розвитку. 2005. Євр. Університет. - 262 с.